

понаучи нѣщо отъ своитѣ нови, макаръ за жалъ, не единственни учители; Ботйовъ научи, че революцията е въпросъ на сила и резултатъ на историческата необходимостъ. Другъ е въпросътъ, кждѣ виждаше Ботйовъ источниците тѣ на тая сила. Важното е да отбѣлѣжимъ на това мѣсто, че въ неговия възгледъ политиката и революцията, като неизбѣженъ изразъ на общественитѣ движения, се сливатъ въ едно цѣло, добиватъ ореолъ въ неговия идеалъ „за всестранната свобода“. Отъ тукъ революционниятъ характеръ въ политиката на нашия поетъ, както и въ неговата цѣлна публицистическа дѣятелностъ. Слѣдното положение, въ което има толкова прудонизмъ, колкото идеализмъ и лѣхъ отъ... иска ни се да кажемъ — марксизмъ, дава пълно окачествение на втората и съществена черта въ характера на нашия поетъ. — Като разсждаваше върху смѣната на политическитѣ и конституционни форми, за които ще говоримъ въ слѣдната глава, Ботйовъ пише: „Нѣма прѣдѣлъ умътъ човѣшки! Недоволни сж народитѣ отъ настоящето си: вчера искаха едно, днесъ търсятъ друго: туй що добиха съ потъ и кръвъ, утрѣ пакъ потъ и кръвъ проливатъ, за да го махнатъ. И отъ вредомъ човѣкътъ е хвърленъ въ борба — въ борба за свобода, за истина“. „Въ тази борба е смѣхътъ и плачътъ, доброто и злото, въ нея е прогресътъ човѣшки. Безъ борба свѣтътъ и до днесъ щѣше да бжде на точката на Япония“.

Борбата, значи, е основа на прогреса.

Дѣйствително, тая борба се схваща още като „движение“ на умътъ: борбата се схваща като стремежъ къмъ свобода и истина, не като срѣща на враждебни тенденции въ общественно-економическото развитие.

Нека да е така.

Революционниятъ емпиризмъ на поета ще го държи по-близу до непримиримитѣ условия на тая борба за свобода и истина; социализмътъ ще му помогне да